

UDK: 368(477):328.185:339.137.2:657.412.7:330.131.7+339.727.24

Mr Miloš M. Petrović¹

PRIKAZ INOSTRANOG ČLANKA

RAZVOJ OSIGURAVAJUĆEG TRŽIŠTA U UKRAJINI I GLOBALNI TOKOVI U OSIGURANJU

Delatnost osiguranja u Ukrajini odlikuje se izuzetno niskim nivoom premije i nedovoljnom zastupljenošću kako u stanovništvu tako i u svakodnevnom poslovanju. Veći deo protekle decenije ukrajinska ekonomija provela je u recesiji, što je najpre posledica globalne finansijske krize, a potom i rezultat političkih nestabilnosti. Navedeni uzroci, uz hroničan problem korupcije i pravnu nesigurnost, u prethodnim godinama doprineli su odlivu inostranog kapitala iz osiguranja i povlačenju inostranih kompanija sa tržišta, dok je tendencija u ogromnoj većini zemalja ovog dela sveta obrnuta. Članak nastoji da prepozna osnovne tokove, uslove i razvojne perspektive ukrajinskog tržišta osiguranja i da doprinese njegovom boljem pozicioniranju na svetskom tržištu.

Uspostavljanje nacionalnog sistema osiguranja u Ukrajini odvija se u kontekstu postepenog razvoja pravnog okvira kojim se reguliše osiguravajuće tržište i nastoji unaprediti sistem državnog nadzora nad tom oblasti. Kao i u drugim zemljama, i u Ukrajini postaje sve važnije razumevanje razvoja delatnosti osiguranja uporedo sa integrativnim (globalnim i regionalnim) ekonomskim procesima. Pored ostalog, zahvaljujući i tim procesima, razvoj tržišta osiguranja odvija se u okolnostima uvećane konkurencije, kapitalizacije i koncentracije fondova osiguravajućih kuća, uz uvođenje i širenje inovativnih osiguravajućih i reosiguravajućih usluga, upotrebu novih vrsta tehnološkog alata, nastavak tendencije velikih spajanja u domenu osiguranja, banakarstva i raznih oblika finansijskog kapitala, preduzimanje daljih koraka ka ujedinjavanju i standardizaciji međunarodnog osiguranja, prilagođavanje nacionalnih okvira u domenu osiguranja principima međunarodne trgovine itd. Generalno, u brojnim

¹ Autor prikaza je doktorand na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu
I-mejl: petrovic1milos@gmail.com
Rad je primljen: 21. 11. 2017.
Rad je prihvaćen: 30. 11. 2017.

izveštajima poput onoga koji je izneo „Global Limited Ernst & Young“ (EYGM Limited) 2015. godine, konstatuje se poboljšanje makroekonomske sredine u najvećem delu sveta, dok se kao jedan od osnovnih izazova navodi pojačana konkurencija.

Udeo premija od osiguranja u Ukrajini na globalnom nivou je svega 0,05 odsto, spram Španije, koja je zemlja gotovo istog broja stanovnika, čiji je udeo 1,5 odsto; s druge strane, ukoliko se ima u vidu da je ukrajinska ekonomija 48. na svetu prema veličini BDP-a, može se konstatovati da postoji vrlo veliki potencijal za napredak. S obzirom na vrlo malu zastupljenost na nivou globalnog tržišta, većina stručnih izveštaja ne analizira Ukrajinu u sklopu svojih izveštaja. Jedino je „Swiss Re“ obuhvatilo Ukrajinu, i to tek u izveštaju iz 2014. godine, u kojem se konstatuje da će teritorijalni konflikti i kriza političkog sistema, uz nestabilnost ekonomije, doprineti padu BDP u 2014. i 2015. godini, a da je delatnost osiguranja u „dubokoj recesiji“, te da će oporavak tog sektora zavisiti i od razvoja situacije u odnosima Ukrajine i Rusije, imajući u vidu i uzajamno nametnute ekonomske sankcije. Iako zvanični podaci nadzornih referentnih ukrajinskih osiguravajućih institucija pokazuju rast u gotovo svim indikatorima u ukrajinskim grivnama, stručnjaci iz „Swiss Re“ navode da je potražnja za osiguranjem u Ukrajini (kao i u Rusiji) smanjena i da je, kada se posmatra u dolarskoj valuti, zabeležen znatan pad premije. Ipak, i izveštaj za 2016. godinu beleži nastavak ekonomske krize u Ukrajini. Krajem 2015. u toj zemlji poslovala je 361 osiguravajuća kuća, uključujući 49 koje se bave životnim osiguranjem i 312 koje se bave neživotnim osiguranjem. Usled pojačane konkurencije na tržištu osiguranja, umanjena platežne sposobnosti stanovništva, solventnosti preduzeća i privrednih subjekata u Ukrajini, jačanja poslovnih rizika zbog bezbednosne nestabilnosti, broj osiguravača opada. Primera radi, krajem 2013. godine u Ukrajini je bilo aktivno 407 osiguravajućih kuća (spram 361 dve godine kasnije). Dok je u toku 2014. zabeležen veliki pad broja zaključenih polisa osiguranja gotovo svih vrsta – sa preko 87 miliona na manje od 36 miliona, naredne godine zabeleženo je povećanje broja ugovorenih polisa i donekle nadomešten pad prodaje te vrste usluga. Ipak, za održiv napredak u razvoju tržišta, pored nužnosti unapređenja makroekonomskih procesa, potrebno je da se u što većoj meri izbegnu ili umanje geopolitički i drugi rizici koji su se prethodnih godina znatno odrazili na ekonomiju Ukrajine, ali i na širi postsovjetski evropski region.

Izvor

- Volodymyr Kurylo, Lyudmyla Kurylo, Yaroslav Zhovnirchuk, Yevgen Kartashov, Sergii Sokol “The development of the insurance market of Ukraine amid the global trends in insurance”, *Investment Management and Financial Innovations*, 14(1-1), 2017, str. 211–216.